

ODBORNÝ PŘEKLAD – Les plantes sont bien plus intelligentes qu'elles en ont l'air

Výchozí text

Les plantes sont bien plus intelligentes qu'elles en ont l'air

Qui dit intelligence laisse supposer cerveau. Dépourvues de système nerveux, les plantes en seraient-elles privées ? Loin de là, répondent les scientifiques. Depuis une trentaine d'années, des travaux ont démontré que les plantes sont capables de recevoir et traiter de l'information, de répondre à un environnement qui les stimule et d'adapter leurs réponses pour optimiser leur survie. D'étonnants comportements ont ainsi été mis au jour, laissant à penser qu'il existe une véritable intelligence végétale...

Les plantes sont dotées de mémoire

Il existe une forme d'apprentissage et d'anticipation chez la plante, qui fait preuve de mémoire. A titre d'exemple, le *desmodium gyrans*, plante sensible à l'onde sonore, réagit en bougeant certaines feuilles, on dirait qu'elle « danse ». Plus étonnant encore, si on l'expose régulièrement à des ondes sonores, la plante « dansera » de mieux en mieux, c'est-à-dire qu'elle apprend.

Les plantes communiquent entre-elles

Les plantes pratiquent une forme de communication élaborée pour se prémunir des attaques des parasites et des prédateurs. Elles peuvent s'envoyer des signaux chimiques par l'émission des composés volatiles dans l'air ou par les racines. Ainsi, lorsque la tomate tombe malade, elle avertit ses voisines via un message transporté par un champignon racinaire. En présence de ce champignon, les tomates saines se mettent à produire des enzymes de défense.

Cílový text (jeden z možných překladů):

Rostliny jsou mnohem inteligentnější, než se zdá

Máme za to, že inteligence souvisí s mozkem. Rostliny však žádný nervový systém nemají. Znamená to tedy snad, že jim inteligence schází? Ani zdaleka, tvrdí vědci. Za třicet let výzkumu bylo dokázáno, že rostliny jsou schopny přijímat a zpracovávat informace, reagovat na podněty z okolního prostředí a přizpůsobovat reakce tak, aby zvýšily své šance na přežití. Vědci tak odhalili podivuhodné chování rostlin, z něhož lze usuzovat, že existuje skutečná rostlinná inteligence...

Rostliny jsou obdařeny pamětí

Rostlinám je vlastní určitá forma učení a předvídavosti, která dokazuje existenci paměti. Například rostlina *desmodium gyrans*, citlivá na zvukové vlny, reaguje na zvuk pohybem některých listů, jako by „tancovala“. Ještě překvapivější je, že pokud je rostlina zvukovým vlnám vystavována pravidelně, v „tanci“ se postupně zlepšuje. Je tedy schopna se učit.

Rostliny spolu komunikují

Aby se rostliny chránily před útoky škůdců a predátorů, používají propracovanou formu komunikace. Prostřednictvím kořenového systému nebo vypouštěním těkavých sloučenin do vzduchu si předávají chemické signály. Když je tedy například rajče napadeno nějakou chorobou, pošle svým sousedům varovný vzkaz skrze síť kořenových hub. V přítomnosti těchto hub začnou zdravá rajčata vylučovat obranné enzymy.

CHYBÁŘ

Formální aspekty:

- **Interpunkce (chybějící nebo nadbytečná):**

...qu'il existe une véritable intelligence végétale... > ...existuje opravdová rostlinná inteligence.

Rostliny používají složitou formu komunikace aby se chránily...

Ještě více šokující je, že, když rostlinu pravidelně vystavujeme...

Díky přítomnosti těchto plísni, začnou zdravá rajčata...

- **nerespektování členění textu na odstavce, chybějící nadpis úryvku**

- **typografie:**

- nerespektování kurzívy, tučných podnadpisů, mezer mezi odstavci, užití uvozovek

- mezera X bez mezery před ?

- francouzské X české uvozovky (« xxx » X „xxx“)

- **pravopisné chyby:**

... rostliny jsou schopné přijímat informace [...] a přizpůsobit pak své reakce tak, aby měli lepší šanci na přežití

Aby se ochránili před parazity a predátory, rostliny používají...

Už to bude 30 let, co výzkumy dokázali, že...

- **Překlepy**

- **vlastní jména:**

desmodium gyrans – tančící rostlina / telegrafní rostlina (překlady, vysvětlivky ano nebo ne?)

Významové posuny:

- chybné/kontextu neodpovídající významy

VT	CT – chybně	CT – správně
Qui dit intelligence laisse supposer cerveau.	Kdo řekl, že inteligence dokáže předpokládat mozek. Kdo říká, že se inteligence vyznačuje mozkiem?	Máme za to, že inteligence souvisí s mozkiem. Když je řeč o inteligenci, předpokládá se, že sídlí v mozku. Když se řekne inteligence, většina z nás si představí mozek. Když se řekne inteligence, vybaví se nám mozek.
Dépourvues de système nerveux, les plantes en seraient-elles privées ?	Nemají snad rostliny nervovou soustavu? Jsou snad rostliny, jež nervový systém nemají o ni připraveny? Byly by rostliny bez nervové soustavy o něj ochuzeny? Byly rostliny ochuzeny o nervovou soustavu?	Rostliny však žádný nervový systém nemají. Znamená to tedy snad, že jim inteligence schází? Znamená to, že když rostliny nervovou soustavu nemají, jsou o inteligenci ochuzeny?
Loin de là, répondent les scientifiques.	Daleko odtud, odpovídají vědci. Víc než to, odpovídají vědci	Ani zdaleka, tvrdí vědci Opak je pravdou Právě naopak Zdaleka ne
Depuis une trentaine d'années,...	Pokusy před třiceti lety dokázaly... Od třicátých let nám studie dokazují...	Studie za posledních 30 let ukázaly/ ukazují... Už třicet let výzkumy dokazují, ... V posledních 30 letech výzkum prokázal...
Répondre à un environnement qui les stimule	Reagovat na prostředí, které stimulují Reagovat na životní prostředí Odpovídat svému prostředí, které je podporuje	Reagovat na prostředí, které je stimuluje /ovlivňuje Reagovat na podnětné prostředí
Adapter leurs réponses pour optimiser leur survie	Přizpůsobit své reakce, aby optimalizovaly své žití	přizpůsobovat reakce / chování tak, aby zvýšily své šance na přežití

	přizpůsobit jejich činy pro přežití	přizpůsobovat své reakce tak, aby mohly co nejlépe přežít
D'étonnants comportements ont ainsi été mis au jour, laissant à penser qu'il existe une véritable intelligence végétale...	Tak bylo vyneseno na světlo podivuhodné chování... Přes den bylo překvapivě chování takřka hrané, což vniklo otázku, zda existuje skutečná rostlinná inteligence... Tak bylo objeveno překvapivé chování, jež nás nechává přemítat o tom, jestli existuje opravdová rostlinná inteligence. Podivuhodným chováním je také pohyb za světlem.	Vědci tak odhalili podivuhodné chování rostlin, z něhož lze usuzovat, že existuje skutečná rostlinná inteligence... Bylo tak objeveno překvapivé chování rostlin, které naznačuje... Bylo zjištěno překvapivé chování, které nasvědčuje tomu, že existuje opravdová inteligence rostlin ...
Les plantes sont dotées de mémoire	Rostliny jsou obdařeny vzpomínkami	Rostliny jsou obdařeny / vybaveny pamětí Rostliny mají paměť
Il existe une forme d'apprentissage et d'anticipation chez la plante, qui fait preuve de mémoire.	U rostliny existuje forma učení se a předcházení, díky které vzniká paměť ...která projevuje paměť ...která nám dala důkaz jejich inteligence ...která vyžaduje paměť	Rostlinám je vlastní určitá forma učení a předvídatosti, která dokazuje /svědčí o existenci paměti. U rostlin pozorujeme jistou formu učení se a předjímání / anticipace, která vyžaduje paměť. ...dokazuje přítomnost paměti
Si on l'expose régulièrement à des ondes sonores, la plante « dansera » de mieux en mieux	Rostlina tančí čím víc tím líp, když ji určitému hluku vystavujeme pravidelně	pokud je rostlina zvukovým vlnám vystavována pravidelně, v „tanci“ se postupně zlepšuje ...„tančí“ lépe a lépe.

• chybné/stylisticky nevhodné gramatické transpozice (čas, způsob, rod, vid, ...)

VT	CT - chybně	CT - správně
Dépourvues de système nerveux, les plantes en seraient -elles privées ?	Byly by o ni rostliny bez nervové soustavy ochuzeny? Byly by rostliny bez nervové soustavy o rozum připraveny?	Znamená to tedy, že jsou o ni rostliny bez nervového systému ochuzeny?

	Byly rostliny ochuzeny o nervovou soustavu?	Že by ji tedy rostliny bez nervového systému postrádaly?
Plus étonnant encore, si on l'expose régulièrement à des ondes sonores, la plante « dansera » de mieux en mieux	Ještě překvapivější je, že pokud je pravidelně vystavena zvykovým vlnám, rostlina bude „tančit“ lépe a lépe	Ještě překvapivější je, že pokud je rostlina zvukovým vlnám vystavována pravidelně, v „tanci“ se postupně zlepšuje / „tančí“ lépe a lépe.
Si on l'expose régulièrement a des ondes sonores	Pokud je zvukovým vlnám vystavena pravidelně	vystavována
Elles peuvent s'envoyer des signaux chimiques par l'émission des composés volatiles dans l'air	Jsou schopné vysílat chemické signály vypuštěním nestabilních sloučenin do ovzduší ...uvolněním těkavých látek do ovzduší	Vypouštěním uvolňováním
Il existe une forme d'apprentissage et d'anticipation chez la plante	U rostliny existuje...	U rostlin...

Styl:

- **stylisticky neobratné/neuzuální kolokace:**

což značí její učení

odpovídat na prostředí, které je povzbuzuje a přizpůsobovat své odpovědi pro snadnější přežití

A tak, zatímco se jedno rajče nakazí, varuje ostatní zprávou předávanou kořenovou houbou.

Dalším překvapujícím faktem je... /Ještě více překvapující je...

Rostliny jsou více inteligentní

- **stylově nevhodné jazykové prostředky vzhledem ke stylu VT/CT, uzuálnost, srozumitelnost:**

- **hovorové výrazy:**

Ani nápad, odpovídají vědci.

...“tančí“ čím dál tím lépe / bude tančit čím dál líp

Například taková *desmodium gyrans*

- **více či méně (ne-)vhodné odborné termíny:**

mykorhizní houba

emise těkavých sloučenin

- **slovosled a funkční větná perspektiva:**

Ještě pozoruhodnější je to, že když ji **pravidelně** vystavíme zvukovým vlnám,...

Tedy když rajče onemocní, varuje své sousedy...

Například tančící rostlina (Desmodium gyrans), která je citlivá na zvukové vlnění, **reaguje na něj** pohybem listů, připomínající tančení.

Dle vědců, ani zdaleka.

Při přítomnosti této houby, **rajčata začnou** produkovat obranné enzymy.

Existuje forma učení a anticipace **u rostliny**, která se dokazuje pamětí.

Takto varuje rajče před nemocí rajčata sousední pomocí transportace plynu z kořene.

- **opakování stejných slov:**

- vztažné zájmeno **který/ -á / -é**

- přivlastňovací zájmeno **svůj/jeho**

(přizpůsobovat **své** reakce tak, aby zvýšily **svou** šanci na přežití)

Mohou si navzájem vysílat chemické signály **prostřednictvím** uvolňování těkavých látek do okolí nebo **prostřednictvím** kořenů. Pokud například rajče onemocní, varuje své sousedy **prostřednictvím** zprávy, kterou přenáší kořenová houba.

- **kalkování francouzských slovesných vazeb a konstrukcí, substantivizace apod.:**

Rostliny používají k **varování** před **napadením** parazity a **útokem** predátorů propracovaný způsob komunikace.

...odpovídat na prostředí, které je povzbuzuje a přizpůsobovat **své odpovědi pro snadnější přežití**

Toto překvapivé chování **bylo vyneseno** na povrch, **bylo ponecháno** a přemýšlelo se, jestli opravdu existuje rostlinná inteligence.

Koheze a koherence textu:

Tudíž když rajče onemocní, upozorní na to své sousedy zprávou nesenou houbami na **jejich** kořenech.

...jsou schopny **přijímat a nakládat s informacemi**

Například desmodium gyrans, rostlina citlivá na zvukové vlny, na **ně** reaguje pohyby určitých listů, říkáme o **nich**, že „tančí“. A co je ještě víc šokující, když **je** pravidelně vystavíme zvukovým vlnám,...

Dokáží přizpůsobit **jejich** reakce, aby zvýšily **svoji** šanci na přežití.

Například tančící rostlina (Desmodium gyrans), která je citlivá na zvukové vlnění, reaguje na něj pohybem listů, připomínající **tančení**

Snad **ještě překvapující** je...

vypuštěním **těkavých látek do vzduchu nebo pomocí kořenů**